

Legyünk jóhiszeműek

„Ez nem eltolt ügy”

A történet: a zombói Szabó bácsi (foglalkozására nézvést egyéni gazdálkodó) idén március 26-án ünnepelhette 80. életévét. Hogy nyugdíját időben megkapja, még december közepén főkerezte a Társadalombiztosítási Igazgatóságot. A hivatal február elején küldte el neki a szolgálati idejéről szóló határozatot. Szabó bácsi kevesellte az éveket, de az ügyintézőtől megtudta, hogy az a hét esztendő, amit a zombói szakszövetkezetben méregraktárosként ledolgozott, nem számít munkáséveknek. Ugyanis akkoriban (a hatvanas években) a tézések, a szövetkezetek nem fizettek TB-t a dolgozóik után. Ezt az indokot Szabó bácsi megértette, és várt. Telt az idő, s minthogy júniusban még mindig nem vitte a postás nyugdíját, júliusban újra megjelent a Klauzál téri hivatalban. Kissé emelt hangon vonta kérdőre az ügyintézőt, aki türelemre intette, valamint 8000 forint nyugdíjelőlegben részesítette. Szabó bácsi ezt a pénzt megkapta, de nyugdíját azóta sem, egyszer sem.

A magyarázat: a Társadalombiztosítási Igazgatóság osztályvezetője, Onozó Gézné készséggel fogadott, jól-lehet meglegedtem volna az illetékes ügyintéző tájékoztatásával is.

— Hígye el nekem, ez nem eltolt ügy.

— Pedig nagyon úgy látszik. Van egy ember, aki fél éve nem kapja a nyugdíját, ami pedig járna neki. Hiába intézkedett időben.

— Na hát, pontosan erről van szó. Decemberben Szabó úr a szolgálati idejének igazolását, vagyis az arról szóló

határozatot kérte tőlünk. Meg is kapta. Tehát akkor nem a nyugdíjigényét nyújtotta be.

— Ez világos, ám a határozatra éppen a nyugdíjazásához volt szüksége, helyesebben, az önkéntes kellett március 26-ig. Így van?

— Igen. A nyugdíjigazgatóság két legfontosabb feladata, hogy a kérelmező elérje a korhatárt, illetve rendelkezzen a szolgálati idejéről szóló határozattal. Tulajdonképp Szabó úr helyesen gondolkodott, amikor még jóval születésnapja előtt főkereztet minket. De, hangsúlyozom, és iratokkal bizonyíthatom, nyugdíjigényét csak júliusban jelentette be.

— Előtte is járt önként, amikor kifogásolta a szolgálati idejét. Az körülbelül egy hónappal a nyugdíjigazgatósága előtt volt.

— Akkor sem nyújtotta be az igénylőt, hanem csak a nyáron. Kapott is egyszeri nyugdíjelőleget rögtön.

— Önként nem volt gyanus, miért járkal egy majdnem hatvanéves férfi a hivatalukba? Miért kéri a szolgálati idejét igazoló határozatot?

— Azt bárki kérheti tőlünk. Egy bizonyos, a dokumentumok szerint júliusban közölte velünk nyugdíjba vonulási szándékát.

— Szerintem Szabó bácsi abban a tudatban él a mai napig, hogy decemberben nyújtotta be igényét.

— Nem, akkor hiába tette volna. Ugyanis el kellett volna utasítanunk, hiszen még nem volt hatvanéves.

— Ha jól értem, a nyugdíjigényét külön be kell jelenteni önként, jó pár héttel a jogosultság előtt, de ak-

korra be kell szerezni a bizonyos határozatot.

— Így van.

— Ön szerint ezt tudta Szabó bácsi? Tudják azok a nyugdíj előtt állók, akik maguk intézik az adminisztrációt?

— Szabó úrnak egy igen gyakorlott előadónkkal volt dolga. Meggyőződésem, hogy közölte vele ezt. Egyébként nevezett ügyfelünk járatos volt nálunk, hiszen saját maga fizette a TB-t is.

— Ha így lenne, érthetetlen számomra, hogy júliusban miért követelte az elmaradt nyugdíjait?

— Erre én sem tudok magyarázatot. Csak azt mondhatom, amit eddig, meggyőződésem, hogy előadónk közölte vele időben a teendőket.

— Van ennek nyoma?

— Erről sajnos nincs följegyzés, csak a kollégám nagy tapasztalatára, pontos munkájára hagyatkozom, amikor ezt állítom.

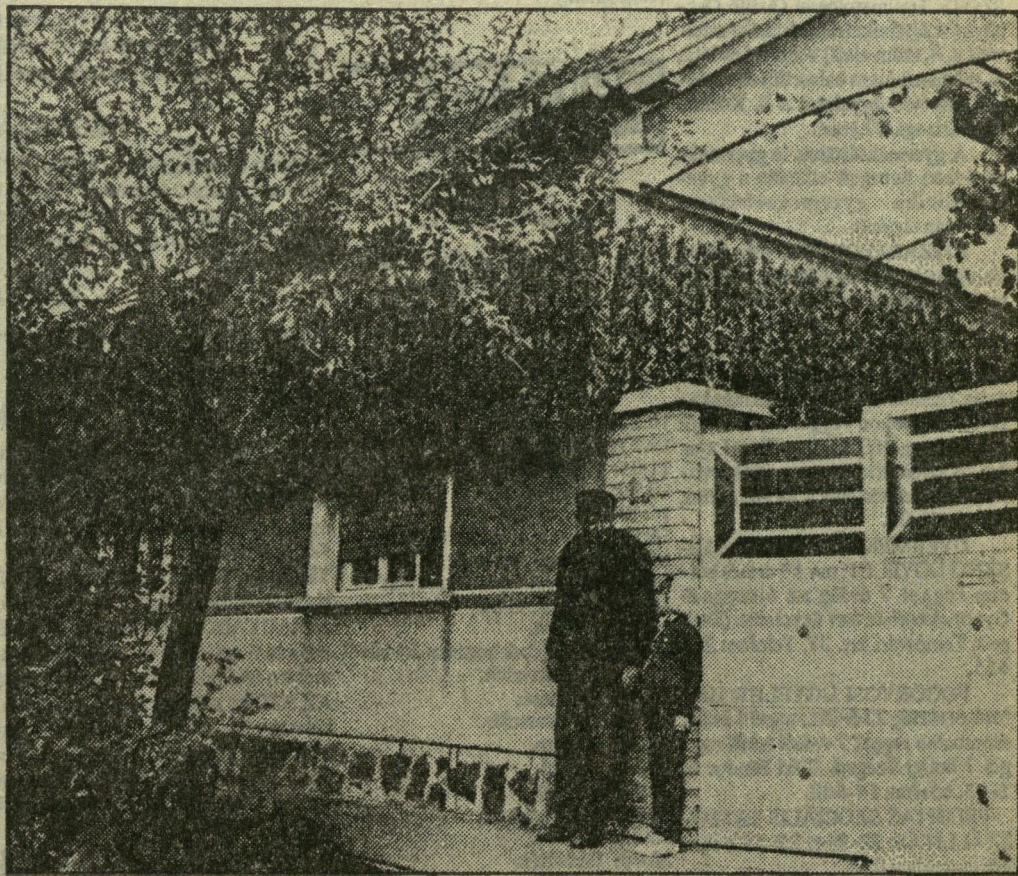
— Miért lennék én is rosszhiszemű? Az viszont még mindig titok, mivel telt az idő két hónapig? Októbert írunk, és Szabó bácsi július közepén beadta a nyugdíjigényét... A harmadnapos „átfutás” sehogysémmel.

— Nézze, késlekedtünk valóban. Nem tartottuk a határidőt, mert nálunk is a szabadságolás ideje július, augusztus. Hivatkozhatnánk a több ezer ügyre, amelyekben intézkednünk kell, de nem tesszem. Sajnálom a történeteket, Szabó úrnak azonnal postázzuk a járandóságáról szóló iratot, s a közeli hetekben folyósítják a nyugdíját is.

Mag Edit

...hol a piros?

Örlődés

Üsághirdetésre lettem figyelmes. Tömören ennyi állt benne: fűszerpaprika eladó. Elmentem a megadott címre. Ha tényleg akartam volna, megkőthettem volna az üzletet. A hét végén szedik, kilója harmincért eladó, a becsült mennyiség húsz mázsa. Előtte járt ott egy idős néni, ő harminc kilót kötött le. Gondolom, otthon szépen megszártja, megőrli, s ha tényleg ért hozzá, gyönyörű színe, harmonikus íze lesz a pörköltjének. A házigazdák közlenek voltak, elmondták, húsz forintért vihetnék a Paprikafeldolgozó Vállalat telephelyére is, de hallották, hogy a Marx téren 30-40 forint között kelt, s volt, akinek a földjéről vitték el, hasonló összegért. Megkockáztatták az ötszáz forintot a hirdetésre, ha minden igaz, busásan megférülhet.

Jártamban, keltemben láttam, sok helyen szedték már a paprikát. Az átvétő, száritós gazdaságokban meg azt a felvilágosítást kaptam, hozzájuk csak elvett jutott (eddig) a termésből. A fűszerpaprika ipari növény, hivatalosan sokáig állami monopóliumként kezelhetett az örlemény. „Fekete” örles mindig is volt, de az a családban maradt, vagy szűkebb körben adták vették az ismerősök. A kereskedelmi árrés, az áfa, a fogyasztási adó így a termékénél maradt. A mostani kereslet és rálicitálás azonban azt sejteti, a feketézés új impulzust kapott. Amiben pénz van, arra gyorsan akad vállalkozó. Piacon, munkahelyen hatszáz forintért ajánlják a finom, vagy csak annak tartott házi paprika kilóját. Aztán meg hallomásból olyan értesülések is terjednek, hogy a Dunántúlon 800-1000 forintot is megadtak érte.

A Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat igazgatóhelyettese, Nagy István csak bólogatott a neki is előadott iménti fejtegetéseimre.

— Sok termelő taktikázik, főleg, aki tárolni tud, kivár. A liberalizálással 8-10 legális szervezet létezik ma, aki labdába rúghat, de mellettkük a fellelális, és „fekete” beszerzők is megszállták a piacot.

— Árban miként állják a versenyt?

— Tavaly se volt jó termés, akkor 15 forint egység árat adtunk a beérte termésért. Az idén újra visszahoztuk az osztályba sorolást. A szerződést 14 forint garantált árra kötöttük az első osztályúra, a gyenge termés ismeretében ezt 16-ra növeltük, majd erre tettünk 4 forint felárat. Aztán a kalocsaiak lépését kényszerűen követve, a napokban eljutottunk a 25 forintra. Ezt már a józan meggyőződésünk ellenére tettük, csak azért, hogy ne maradjunk nyersanyag nélkül. Ezt az árat a belföldi piac is alig, de a külföldi biztosan nem fogja akceptálni.

— Ennyiért már biztos az árualap?

— A szedés zöme erre a hétvégére esik, ha nem esik (az eső). A tényleges termés az aszály miatt a szerződött mennyiségnek körülbelül a fele. Hogy ebből mennyi jelenik meg nálunk, az nekünk is rejtély.

— Eddig szerződést említett, ez nem jelent semmiféle garanciát?

— Mj megértjük a partnereink viselkedését, hogy oda adják a termést, ahol többet fizetnek. Hísz az ala-

csony hozam miatt csak így lehet az árbevétel kompenzálni. Való igaz, a költségek is jelentősen emelkedtek. Szankcióra nem is gondolhatunk, amit tehetünk, a jövő évi szerződéseknél figyelembe vesszük az idei teljesítést.

— Akit nem ér el a kiterjedőben levő „házi hálózat”, az a boltban keresi az örleményt. Mire számíthatunk?

— Lehetetlen valós igényekre felkészülni, hisz nem ismeretes a feketepiac mértéke. A lehetőségekhez mérten felkészülünk az általunk prognosztizált igényekre. Egy biztos, szükség van import beszerzésekre. A Monimexen keresztül már kaptunk spanyol és bolgár ajánlatokat. Emellett a legfontosabb exportpiacainkat sem akarjuk feladni. Hísz lehet még jó termésű esztendő, s akkor ez jól jöhet. A német, osztrák és a Benelux-piacokat nem lehet egy-két évre otthagyni, mert utána szinte lehetetlen betörni, ha a helyünket más szállítók töltötték be.

— Tudommal több cég készült nyers paprika és száritott féltermék exportjára. Ezt hogyan viselik?

— Szerintünk ez a szűk egyéni érdekeken túl mindenre káros. Ha már kevés a paprika, s mégis exportálunk, akkor a magasabb értékű örlemény legyen az. Most írtunk a minisztériumba, hogy a feldolgozatlan termékek exportját akadályozzák meg.

— Áremelésre számíthatunk-e?

— A felvásárlási áraink alakulásából adódóan ez kikerülhetetlen lépés. Október elsejétől 20 százalékkal magasabbak az ajánlott fogyasztói áraink.

Tóth Szeles István

Belvárosi visszhang

Nyolc magánkereskedő, illetve kisiparos aláírásával érkezett az alábbi levél, A Belváros szíve című cikkünket kiegészítendő, a Dugonics téri bazári állapotok okait firtató:

„Köztudott, hogy a közelmúltban árusítási lehetőség nem volt az utcán, mert az illetékes, akkori potentát így látta jónak. Az enyhülés időszakában, aki igazán megérdemelte, vagy esetleg ügyes, netalán erőszakos volt, felépíthette nem olcsó, de városképi szempontból elfogadható faházát. Kis idő elteltével a városgondnokság egy bizottság tagjaival kiválasztott az írásbeli jelentkezők közül 12 iparost és kereskedőt, akik formásátorból könyvet, zsűrített, valamint népi és iparművészeti termékeit árusíthatja. Ki tudja, miért, a szép és nemes terv nem úgy valósult meg, ahogy azt elképzeltek. Ki adott engedélyt bővli árusítására? Ez sajnos nem derülhet ki. mint az sem, hogy a formásátorak eredeti gazdái miért is nem foglalhatták el mindannyian a kijelölt árusítási helyüket, amikor érvényes határozat volt a kezükben. Talán győztek a befolyásosabb és erősebb, de nem igazán művészeti portékákat árusító kereskedők és iparosok, akik még azt a fáradságot sem vették, hogy megvásárolják a tízezer forintos formásátorat, és az előírt árusítási időt betartsák.

Mit keresnek Szegeden, a Belvárosban más városból érkező árusok, amikor bennünket sehol nem engednek be még jóformán napi, illetve hetipiacra sem más városokba, ezzel védve saját adófizető kisiparosait és kereskedőiket? Mivel nincs más lehetőségünk, kiállunk az utcára, és hetente olvasgatjuk a bennünket becsmerlő újságcikkeket.

Ki adta ki az engedélyeket, s van mindenkinek egyáltalán engedélye? Ha nincs, hogy maradhatnak mégis a Belvárosban? Aki nekik butikja van, miért települhet ki az utcára nap mint nap árusítani?

Mi azt szeretnénk, ha az előírásoknak megfelelően, megőrizve a Belváros hangulatát, sok-sok iparos és kereskedő árusíthatná műves portékáját a város polgárainak és a turistáknak. Egyforma követelményeket teljesítve, egyformán megmérettetve, bevásárlóutcákon és tereken. Formásátorból, rendezetten, csinosan!

Mindenre, ami ésszerű, megfizethető, városképbe illő, hajlandóak vagyunk, legyen a jelenlegi formásátor, vagy akár pavilon, felépítjük, mert egész egyszerűen dolgozni és élni, illetve megélni szeretnénk.”

*

Soralkat olvasva, úgy gondolom, egyről beszélünk, illetve egyet óhajtunk: műves portékákat, esztétikus találasban, városképbe illő körülmények között.

Kalocsai Katalin

Csökkentett kőolaj

A Szovjetunió az olajcsap többszöri elzárása ellenére végül is leszállította szeptemberben az ígért 296 ezer tonna kőolajat. Ezt Solti Károlyné, az OKGT osztályvezetője közölte az MTI kérdésére. Megjegyezte azonban, hogy a szovjet félnek az eredeti szerződés értelmében 528 ezer tonna nyersanyagot kellett volna szállítania az elmúlt hónapban. Októberben pedig 412 ezer tonna lenne esedékes.

Szeptember végéig 3,869 millió tonna szovjet kőolaj jött az országra, mintegy 550 ezer tonnával kevesebb a tervezettnél. Az idén pedig összesen, mintegy 5 millió tonna szovjet kőolajra lehet számítani a szerződésben megállapított 6,48 millió tonna helyett.

A szovjet szállítások csökkenése miatt összesen közel 900 ezer tonna kőolajat kellett kemény valutáért vásárolni, ami mintegy 240 millió dolláros rendkívüli kiadást jelent a gazdaságnak. (MTI)

„Október 23-a újra kedd”

Az idén, akárcsak 1956-ban, a történelmi október 23-a ismét keddre esik. Végre nemcsak szabadon, de a szívünkhoz legközelebb álló nemzeti ünnepként élhetjük meg.

Szeretnénk a forradalom elindulásának egyik színhelyén, az egyetemünk udvarán és aulájában méltóan ünnepelni és emlékezni. Ezért választotta az előkészítő bizottság az ünnepség számára az „Október 23-a újra kedd” nevet.

Várjuk az egykori hallgatókat és tanárokat, de várjuk azokat az ifjúmunkásokat, katonaiskolásokat, szimpatizánsokat, akik részt vettek 1956

október 22-i és 23-i nagygyűlésein. akik velünk meneteltek a felvonuláson, akik részt vettek a forradalomban.

Várjuk az egyetemi nemzetőrtársak jelentkezését! Várjuk a hazánkban élőket és az idegenbe szakadtakat! Várjuk a mostani hallgatókat, oktatókat, barátokat, érdeklődőket csatlakozását ünnepi visszaemlékezésünkhöz.

Megemlékezzünk hőseinkről, mártíraikról, az áldozatokról, nevüket az igazságtalan feledés homályából visszapereljük, arcukat, személyiségüket felidézzük.

Felhívás mindazokhoz, akik 1956-ban egyetemi hallgatók és tanárok voltak a Budapesti Műszaki Egyetemen

Ehhez segítséget várunk a kortársaktól, rokonoktól, barátoktól.

Kérjük, juttassák el sürgősen adataikat, dokumentumaikat a feltüntetett címre. Jó lenne, ha személyes visszaemlékezéseket is kapnánk. Kérjük azok nevét is, akik internálást, vagy börtönt szenvedtek a szabadságért!

Jelentkezési cím: Történelmi Igazságtétel Bizottság, „Újra kedd”, 1054 Budapest, Zoltán utca (Belojannisz utca) 16. Minden hétfőn: 12–17 óráig. Telefon: 11-29-837.

Mécse Imre, Marián István (OS)